

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен „доктор“

Автор на дисертационния труд: **Елица Венелинова Грамадска**

Тема на дисертационния труд: „Развитие на регионализацията в Република България“.

Изготвил становището: **Петър Борисов Борисов**, доктор на науките, доцент в Аграрен университет - Пловдив

1. Актуалност на изследвания в дисертационния труд проблем в научно, научно-приложно и приложно отношение.

Дисертацията е разработена в обем от 247 страници, от които 220 страници с основен текст. Основният текст съдържа 16 изображения и 15 таблици. Списъкът на литературата се състои от 194 заглавия. Обемът и структурата на дисертационния труд позволява да се постигне целта и задачите на научното изследване.

Дисертационното изследване се състои от увод, три глави със съответните приложения, заключение и списък с използваната литература. В трите глави, хронологично се проследява развитието на идеите и подхода към децентрализация на регионално ниво в България. Успоредно с това, имайки предвид взаимодействието между демократичните процеси в страната от 1990 г. с процеса на европеизация е представена тенденцията за засилване на ролята на регионите и политиката за сближаване на ЕС. Използван е подход от общото към частното: от разликата в осъществяване на реформи на европейско ниво между държавите от Западна и ЦИЕ в първа глава, фокусът се стеснява върху подхода на Републики Гърция и Чехия във втора глава и завършва с представяне на новия регионален подход на ЕС и възникналите промени при прилагане на регионалната политика в България.

Актуалността на темата се изразява в установяване на ползите от прилагането на нови подходи, методи и модифицирани аналитични изследвания, които могат да се изразяват в следните насоки:

- Задълбочено и обхватно изследване на същността и взаимодействието на изследваните процеси на европеизация, демократизация, децентрализация и регионализация в Република България.;
- Задълбочено и обхватно изследване на въвеждане на интегриран териториален подход в политиката на сближаване на ЕС през новата парадигма на регионалното развитие

идентифицирана от Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) и концепцията за „базиран на мястото подход“.

- Представени са предложенията за промяна в NUTS 2 класификацията в България и мястото на тези региони сред останалите в ЕС.

2. Степен на познаване на състоянието на проблема и на литературния материал.

Авторът на дисертационния труд е извършил задълбочен литературен обзор относно състоянието на проблема. В първа глава са разгледани взаимодействието на изследваните процеси на европеизация, демократизация, децентрализация и регионализация в качеството им на външни и вътрешни фактори, които влияят на идеите за децентрализация на регионално ниво. Разглеждат се и се определят популярни дефиниции, концепции, класификации имащи отношение по темата на дисертацията. Докторантът е противопоставял критично мненията на изследователите на тези проблеми, както и е представил едно задълбочено обобщение. Чест прави, че е дал и собствена интерпретация на проблемите и алтернативите за тяхното решение. В теоретичната част на дисертацията са направени над 200 цитата, а в литературата са дадени 194 заглавия, на база които е разработен дисертационният труд. Тези факти доказват, че докторантът добре познава състоянието на проблема, който е изследвал в дисертационния труд.

3. Съответствие на избраната методика на изследване с поставената цел и задачи на дисертационния труд.

Структурата на дисертацията е подчинена на логическата рамка „валидиране и доказване/отхвърляне“ на основна теза на дисертационния труд.

Структурно дисертацията се състои от увод, три глави, заключение, справка за основните приноси в дисертационния труд, приложения и библиография. Основният текст позволява лесно да се проследи от страна на рецензента (читателя) представените доказателства, подкрепящи издигнатите за проверка научни хипотези. Проверката на научните хипотези се извършва чрез два реквизита на изследване, а именно сходство и различие. Изходната хипотеза на анализа е, че сумата между сходството и различието формират спецификата на обекта на изследване. На тази основа, авторът на проведеното изследване реализира в съдържанието на дисертационния труд две относително независими, и в същото време допълващи се логики – индуктивна и дедуктивна. Използвайки тази логическа рамка на изследване, кандидатът за придобиване на ОНС „доктор“, успява да защити основната теза в своя дисертационен труд.

Разработената методика на изследване е логически обоснована и почива на обобщенията, които авторът е направил при литературния анализ.

4. Характеристика и оценка на достоверността на материала

Докторантът е провел анкетно проучване с помощта на специално разработена анкетна карта.

Изхождайки от комплексния характер на изследвания обект, докторантът е използвал набор от изследователски подходи и различни методи като: предварителен анализ, систематично проучване на литературата, теоретичен анализ, системен, структурен и функционален анализ на процесите на европеизация и вътрешно политически подход към въпросите на децентрализацията на регионално ниво. Използвани са различни методи за добиване и обработка на информация и данни, като проучване на документи, систематизиране, сравнение. Анализирани са официални статистически данни от НСИ, Евростат, официални статистически източници на изследваните държави, както и данни от стратегически документи, анализи и експертни обсъждания. За дообогатяване, изясняване и валидиране на добитата информация е използван анкетен метод, чрез провеждане на полуструктурирани интервюта. Той е извършен чрез взимане на експертно мнение на интервюирани лица, като представената информация е анонимна и получените отговори са представени обобщено. Чрез приложението на този подход за генериране на данни, необходими за дисертационното изследване, докторантът е съумял да спазва принципите на дискретност и достоверност.

5. Приноси на дисертационния труд

Авторът на дисертационния труд формулира общо 4 научни и научно-приложни приноси, които смятам за оригинални и произтичащи от научната работа на кандидата и извършеното задълбочено дисертационно изследване. Смятам, че извършеният литературен обзор по темата на дисертационния труд, формулираните и тестваните методология и методика на изследване, извършеното полево проучване, формулираните изводи и препоръки, както предложените решения за решаване на формулираните проблеми, могат да бъдат признати за научни и научно-приложни приноси.

6. Претенция на публикациите по дисертационния труд

Представените публикации по процедурата за придобиване на ОНС „доктор“ са общо 3 на брой. С така представените публикации, докторантът покрива минималните наукометрични показатели за придобиване на ОНС „доктор“ в съответното професионално направление, в което е ориентирана докторската програма.

7. Образователна и преподавателска дейност на докторанта

От представената биография на докторанта се вижда, че в неговото кариерно развитие образователната и преподавателската дейност са активно застъпени.

8. Оценка на автореферата

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

9. Мнения, препоръки и бележки

От представения дисертационен труд съм убеден, че:

1. Кандидатът има потенциал и е придобил умения, които му дават основа за извършването на задълбочени, аргументирани и завършени изследвания в областта на управлението на процеса на регионализация;
2. Кандидатът има добра основа за трансфер на знание в сферата на управлението на регионализацията на Република България.

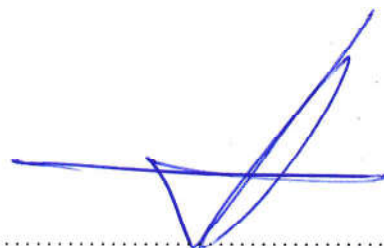
Нямам критични бележки към представения за рецензиране дисертационен труд!

10. Заключение с ясна положителна или отрицателна оценка на дисертационния труд.

Смятам, че извършеният литературен обзор, разработената методология и методика на изследване, проведеното изследване, формулираните изводи, както и предложените насоки за разрешаване на идентифицираните проблеми са лично дело на докторанта. Публикациите на докторанта са достатъчни за покриване на минималните наукометрични показатели, както и са релевантни с темата на дисертационния труд. Авторефератът обективно отразява съдържанието на дисертацията. Всички тези факти, както и това, че са спазени изискванията на ЗРАСРБ, Правилникът за прилагането му и на Правилникът на Софийски Университет за РАС ми дават основание да дам **ПОЛОЖИТЕЛНА** оценка на разработения дисертационен труд и считам за основателно да предложа Елица Грамадска да придобие образователната и научна степен „доктор“.

Дата: 30.08.2021

Изготвил становището:.....

/доц. дн Петър Борисов/